

Trochę z historii parafii mąkowarskiej ...

Parafia Mąkowarsko, do której należą wsie: *Mąkowarsko, Lucim, Dziedno, Dziedzinek, Motyl i Sokole* Kuźnica jest położona na północny zachód od Koronowa.

Miano, leżącej na północny zachód od miasta Koronowa, wsi pochodzi od nazwiska braci Mąkowarów. Rycerze *Marcin i Jan Mąkowary* otrzymali tę ziemię od króla Władysława Łokietka za zasługi wojenne. W 1306 roku dzieci Marcina i Wojmiry Mąkowarów: *Budziwoj oraz Jan i Wojmir* sprzedali należące do nich części Mąkowarska w ziemi nakielskiej *zakonowi Cystersów z Koronowa*, a w roku 1328 do rąk tych zakonników trafiła ostatnia, czwarta część dóbr mąkowarskich oddanych przez ich siostrę *Milicę Annę*. Cystersi utworzyli tu sołectwo i w pierwszej połowie XIV wieku zbudowali i wyposażyli – prawdopodobnie – pierwotny, drewniany kościół pw. Świętego Wawrzyńca, który na terenie wsi powstał pomiędzy 1328 a 1350 rokiem.

Do 1512 roku parafia należała do archidiakonatu gnieźnieńskiego, a następnie kamieńskiego, którego erekcja nastąpiła 20 października 1512 roku. W roku 1615 parafię włączono do diakonatu wiecborskiego. Według danych pochodzących z wizytacji kościelnych z lat 1652 – 1653 w kościele w Mąkowarsku znajdowały się trzy ołtarze, w tym jeden kamienny i dwa drewniane. Jego kolatorem, według akt z lat 1652 – 1653, był opat koronowski, a pierwszym, o którym mówią zachowane dokumenty, komendarzem, był jeden z Cystersów – ksiądz Piotr Siąski, zaś uposażenie stanowiły 4 łany w 3 polach (1 łan = ok. 16,8 ha).

W roku 1697 proboszczem zostaje *ksiądz Jan Złotowski*. Kościół był wówczas budowany w szachulec. W 1746 roku – następny proboszcz *ksiądz Kazimierz Abramson* przystąpił do rozbudowy świątyni (trwała ona do roku 1760), a jego następcy *księdzu Leonowi Krzemińskiemu* zawdzięczamy gruntowną przebudowę kościoła. Od 1772 roku w wyniku pierwszego rozbioru parafia znalazła się pod panowaniem pruskim. W tym okresie do 1835 roku parafia należała do dekanatu wiecborskiego, a następnie do bydgoskiego. Kościół w formie budowli z cegły został wzniesiony w latach 1790 – 1791 za *księdza Leona Krzemińskiego* (1759 – 1795).

W okresie zaborów funkcję proboszczów parafii pełnili również: *ksiądz Jan Frydrychowicz* (1795 – 1799); *ksiądz Jan Derengowski* (1800 – 1804); *ks. Stanisław Cichorski* (1804 – 1815); *ksiądz Andrzej Geszke* (1816-1846); *ksiądz Franciszek Szymański* (1847-1862); *ksiądz Jakub Drażkowski* (1862-1866); *ksiądz Jan Sobeski* (1866 – 1867); *ksiądz Juliusz Frankenberg* (1867 – 1878); *ksiądz Karol Zarzecki* (1878 – 1882); *ksiądz Edmund Gryglewicz* (1882 – 1887).

Po kasacji klasztoru Cystersów w Koronowie proboszczami w Mąkowarsku są, już nie kapłani zakonni, ale diecezjalni. W lutym 1887 roku parafię obejmuje *ksiądz Józef Bielski*, który tak jak jego poprzednicy używa w podpisie słowa "*kuratus*" – z czego wnioskować należy, że w tym okresie Mąkowarsko nie było jeszcze parafią, lecz tzw. "*kuracją*" i przynależało do archidiakonatu kamieńskiego. Było tak do roku 1888, kiedy to obok nazwiska księdza Bielskiego pojawiają się określenia: "*praepositus*" oraz "*parochus*", co znaczy proboszcz i dowodzi, że Mąkowarsko stało się parafią. Za rządów księdza Bielskiego w roku 1893 po raz kolejny powiększono i przekształcono bryłę kościoła. Z tego czasu pochodzą również plebania i budynki gospodarcze. 17 maja 1899 roku został prodziekanem bydgoskim, a od 1900 roku pełnił funkcję dziekana bydgoskiego. Ceniony jako oddany kapłan i Polak – Patriota.

Po nim proboszczem zostaje *ksiądz Antoni Tyrakowski*. Rozbudowę świątyni w kierunku zachodnim rozpoczęto w 1910 roku. Usunięto w tym czasie filary kościoła, które zasłaniały ołtarz i zakłócały akustykę – zastąpiono je łukami. Usztywnienie konstrukcji kościoła powierzono Georgowi Weißowi, mistrzowi murarskiemu z Bydgoszczy. W tym samym czasie prace dekarские wykonywał C. Mensel, dekarz z Koronowa, natomiast prawdopodobnym wykonawcą prac budowlanych mógł być przedsiębiorca budowlany z Koronowa M. Juchnat, który był wykonawcą szeregu prac budowlanych – remontowych zleczonych przez zarząd Parafii. Problem stwarzała konstrukcja ciesielska łuku koszowego między nawą a partią dobudowaną, uszkodzony należało wzmacniać. Rozbudowa kościoła na pewno była ukończona w 1915 roku. W tym czasie odnowiono również ołtarz, chrzcielnicę i ambonę. Podczas pobytu w Mąkowarsku był kapłanem cieszącym się wielkim szacunkiem nie tylko wśród mieszkańców wsi, ale także wśród parafian całego dekanatu. Po utworzeniu dekanatów: bydgoskiego miejskiego i podmiejskiego, ksiądz Tyrakowski, doceniony przez władze duchowne za gorliwość duszpasterską i administracyjną, zostaje dziekanem tego drugiego. W 1944 roku ksiądz dziekan umiera.

Osieroconą parafię w opiekę duszpasterską bierze *ksiądz Feliks Kaszuba* z Łąska Wielkiego.

W 1946 roku nowym proboszczem zostaje *ksiądz Józef Matuszak*. Odnowił On zniszczone przez okupanta niemieckiego przydrożne krzyże i figury. Zakupiono także dwa dzwony, które poświęcił Jego Eksceleńcja Ksiądz Biskup Biernacki. On też 20 września 1962 roku dokonał konsekracji kościoła. **14 lipca 1966** roku parafię mąkowarską odwiedził *Arcybiskup Karol Wojtyła*, kolega księdza Matuszaka z okresu seminaryjnego.

W 1967 roku miejsce księdza Matuszaka zajmuje *ksiądz Bernard Jekel*. Nowy duszpasterz odnowił kościół, założył w nim ogrzewanie i nagłośnienie, zaś w

budynku "organistówki" stworzył salę katechetyczną. W związku z uchwałami Soboru Watykańskiego II, które dotyczyły sfery liturgii, powstaje w tym czasie ołtarz główny - "*twarzą do ludzi*".

W 1980 roku proboszczem zostaje *ksiądz Eugeniusz Michalczak*, a po nim w 1989 roku *ksiądz Bogumił Szary*.

Od 1888 do 1992 roku parafia należała do Archidiecezji Warszawsko – Gnieźnieńskiej i Diecezji Gnieźnieńskiej. 25 marca 1992 roku zostaje przyłączona do Diecezji Pelplińskiej.

W 1999 roku parafię objął *ksiądz Janusz Drózkowski*.

22 lutego 2004 roku proboszczem parafii został mianowany *ksiądz mgr Wiesław Wiśniewski*, od października 2014 roku, dziekan dekanatu koronowskiego, od 02 kwietnia 2015 roku – kanonik honorowy kapituły kolegiackiej koronowskiej.